

Vereniging van
Senioren-
Ambtenaren van de gemeente
's-Gravenhage

JOURNAAL

V
S
A
G

oktober 2023
jaargang 46

Voorzitter

L.G.J. Draisma
070 - 358 90 51
leo.draisma@gmail.com

Secretaris

Mevrouw H.L. Loke
070 - 366 96 70
h.l.loke@hotmail.com

**Penningmeester/
ledenadministratie**

E.F.H. de Kleijn
070 - 354 46 22
penningmvsag@outlook.com

**Plaatsvervangend
penningmeester**

T. Rijkssen
06 - 23 33 68 82
ton2001@ziggo.nl

Bestuurslid

C. Kloet
06 - 29 52 00 16
c.kloet51@gmail.com

Bestuurslid

Mevrouw C. Bult
06 -31 56 16 60
cobi.b@casema.nl

E-mail bestuur

vsag@denhaag.nl

Postadres

Zuidlarenstraat 57
kamer 1.09
2545 VP Den Haag

Bankrekening

NL95 INGB
0003 9305 93

t.n.v. Penn.
ver. v.
Senioren
Ambt. Gem.
's-Gravenhage

Website

<https://www.vsag.nl>

De tijd

Eind oktober gaat de wintertijd in en gaat de klok weer een uur achteruit. Op onze leeftijd zou een jaar terug mooier zijn, maar dat zit er niet in. De klok tikt onverbiddelijk door.

Maar, beste leden van de VSAG, wees niet al te somber als het over onze voortschrijdende leeftijd gaat. Pablo Picasso, de beroemde Spaanse schilder, keek op een verrassende manier naar de tijd. "Het duurt lang om jong te worden", zei hij. Tja, als je het zo bekijkt ziet het er heel wat minder oud uit.

Natuurlijk speelt leeftijd bij ons een rol. We zijn niet voor niks een vereniging van gepensioneerde gemeentelijke ambtenaren. Maar, hoe gek het misschien ook klinkt, eigenlijk is onze leeftijd niet het belangrijkste. Waar het echt om gaat is wat we met dat pensioen doen.

Niet voor niets richtten ambtenaren die met pensioen gingen de VSAG op. Zij beseften dat het leven niet ophoudt als je met werken ophoudt. Dat je leuke dingen moet doen omdat je anders in een zwart gat valt, veel minder sociale contacten hebt en verveling toeslaat.

Door vooruit te kijken zetten ze de tijd vooruit zonder aan de wijzers van de klok te hoeven zitten.

Zoveel jaren later geniet ik van wat we dit jaar tot nu toe hebben gedaan, ook al is er nog een kwartaal te gaan voordat we de balans van dit verenigingsjaar kunnen opmaken. Vaak hadden we een volle bak. De zomertocht naar 's-Hertogenbosch trok liefst zestig deelnemers en ook bij de dinnercruise vanuit Marken was het erg druk. Bovendien vonden veel leden het bij een van de andere activiteiten erg leuk, zoals de dagtocht naar het mooi Texel.

Dat geeft veel voldoening en bewijst dat de tijd geen invloed heeft gehad op waarvoor de VSAG er nog steeds is.

Natuurlijk zijn de tijden veranderd (snapt u het nog?). Maar nog steeds is het belangrijk dat iemand die met pensioen gaat en er ineens per jaar gemiddeld zo'n achttienhonderd uur vrije tijd bij krijgt, daarvan kan genieten.

De meeste doen dat ook. Ze pakken een hobby op of steken er nu meer tijd in, ze gaan sporten en bewegen of zijn creatief bezig om maar een paar voorbeelden te noemen.

Sommigen hebben eerst een beetje hulp nodig. Een steuntje in de rug om ergens aan te beginnen, mensen te ontmoeten of gezamenlijk op stap te gaan.

Dat zetje geeft de VSAG. Vandaar dat we nog steeds nieuwe leden begroeten. De

een meteen nadat die met pensioen is gegaan, de ander na een wat latere en goed bevallen kennismaking met onze vereniging.

Optimist als ik ben is de klok een uur terugzetten voor mij niet de tijd terugdraaien. Dat wil je meestal als het in het verleden anders is gegaan dan je liever had gehad.

Hopelijk kunnen de meesten van ons met een goed gevoel op hun verleden terugkijken. Op onze leeftijd is dat belangrijk, want het verleden is wat we hebben. De toekomst moet nog komen en hoelang die duurt weten we niet.

Beste VSAG-ers, tot die tijd maken we er gewoon het beste van. Een uur terug en over een half jaar weer vooruit. Wat maakt het uit. Wij weten héél goed hoe laat het is!

Leo Draisma,
voorzitter

Afvaart uit veiligheidsoverwegingen verplaatst

Door harde wind vaartocht niet uit Marken maar uit Zaandam

Tot hun verrassing hoorden de bijna 60 deelnemers aan de herfsttocht op woensdag 13 september dat ze niet naar Marken gingen maar naar Zaandam. De vaartocht over het Markermeer naar het Amsterdamse Bos ging niet door omdat de schipper van de 'Jacqueline' sterke windvlagen verwachtte en hij het niet verantwoord vond met talrijke senioren aan boord het open water op te gaan. Ook de wandeling door Marken ging dus niet door. Nu vertrok de boot in Zaandam met een extra lange vaart door de Amsterdamse havens. Het werd mede door het mooie weer een alleszins geslaagde dag.

Het bestuur kreeg amper twee dagen voor de herfsttocht het bericht dat de vaartocht vanuit Marken naar Zaandam was verplaatst. Ook de wandeling door Marken kon niet doorgaan omdat de bus daarna nog naar Zaandam moest wat voor te veel vertraging zou zorgen.

Onhaalbaar

De vervangende vaartocht niet accepteren was onmogelijk omdat het niet haalbaar was alle deelnemers binnen 24 uur te bereiken om ze daarvan op de hoogte te stellen. Dan zouden ze op het busplatform horen dat ze weer naar huis konden.

Uitstel van de herfsttocht was om dezelfde reden niet mogelijk. Bovendien was de 'Jacqueline' door andere reserveringen op korte termijn niet beschikbaar.

Gelukkig viel de alternatieve vaartocht bij nagenoeg alle deelnemers in goede aarde. Om negen uur werd van het busplatform op het Centraal Station via de Bollenstreek naar Zaandam vertrokken.

Daar stapten de deelnemers aan boord van het partyschip de 'Jacqueline', waar ze met koffie of thee en appelgebak werden ontvangen.

Hierna gingen de trossen los. Eerst werd over de Zaan gevaren, die via de Voorzaan uitkomt in het Noordzeekanaal, de verbinding van de Amsterdamse haven met de Noordzee.

De haven van Amsterdam is vooral gespecialiseerd in de aanvoer, opslag en doorvoer van benzine. Ook is het een belangrijke haven voor cruiseschepen. De bijna dertig havens in het havengebied hebben allemaal een eigen naam.

Diner

Terwijl de 'Jacqueline' een uitgebreide tocht door het grote havengebied maakte was het tijd voor het diner. Dat bestond uit soep, gevolgd door een Plate gerecht met een rollade of een schnitzel en een aardbeienbavarois als toetje. Op het IJ werd bij het

Centraal Station langs de veerponten gevaren.

Daarna ging het met de boot dwars door Amsterdam. Eerst door de Houthaven, die in 1876 werd gegraven voor het hout dat vooral uit Scandinavië kwam. De boomstammen werden aan grote remmingen in het water vastgelegd. Doordat betonnen heipalen werden gebruikt in plaats van houten verdwenen de houtverwerkende bedrijven. Nu liggen er veel woonarken.

Over de Kattensloot, een kanaal in Amsterdam-West, werd de Kostverlorenvaart bereikt en daarna de Schinkel, een kleine gekanaliseerde rivier die naar de Nieuwe Meer ten zuidwesten van Amsterdam loopt.

Via dit smalle meer werd naar het eindpunt van de herfsttocht, het Amsterdamse Bos, gevaren waar de deelnemers, nadat ze in de loop van de middag nog een kopje koffie of thee hadden gedronken, van boord gingen. Daar stond de bus klaar om ze terug naar Den Haag te brengen.

Lezing Rob Coobs
tijdens Instuif
over verkeersregels

Blik op verkeer(d)

Wat betekenen onderbroken dubbele witte strepen met een groene strook op de weg als het gaat om wel of niet inhalen en de maximum snelheid? Veel weggebruikers, vooral senioren, weten vaak niet wat dergelijke nieuwe verkeerstekens betekenen. Zo weet volgens Veilig Verkeer Nederland meer dan de helft van de verkeersdeelnemers niet wat de maximumsnelheid op een woonerf is en weet een kwart niet hoe hard je mag rijden op een rijbaan met een groene streep. Ook dit jaar zijn er weer nieuwe verkeersregels. Zo moeten ook bestuurders en passagiers op een snorfiets een helm dragen.

Tijdens de Instuif op dinsdag 24 oktober om 14.00 uur in de ruimte van de VSAG geeft Rob Coobs onder de titel 'Blik op verkeer(d)' een lezing over nieuwe en/of minder bekende verkeersregels. Ook komen zaken als 'gevaren' in het verkeer aan de orde. Rob Coobs was beleidsmedewerker en materiedeskundige verkeerswetgeving bij het Regiokorps Haaglanden, sinds 10 jaar de Politieregio Den Haag van de Nationale politie. In die hoedanigheid was hij ook docent verkeerswetgeving. Daarnaast werkte hij jarenlang mee aan het televisieprogramma 'Blik op de weg'. Nu geeft hij voorlichting over verkeersregels namens Veilig Verkeer Nederland.

Veiligheid op de weg is cruciaal voor alle weggebruikers, ongeacht hun leeftijd en het vervoermiddel dat ze gebruiken zoals een auto, fiets of scootmobiel. Kennis van de verkeersregels is daarbij van essentieel belang. Vooral bij senioren, een steeds grotere groep weggebruikers, is dat in de loop van de jaren achteruit gegaan.

Opfriscursus

Regelmatige bijscholing van de telkens veranderende verkeersregels in bijvoorbeeld een van de vele en zeer goed bezochte opfriscursussen van Veilig Verkeer Nederland is daarom van groot belang. Senioren die de verkeersregels kennen en begrijpen, gaan met meer vertrouwen de weg op wat hun rijvaardigheid en veiligheid ten goede komt.

Op de website verkeersregels.vvn.nl van Veilig Verkeer Nederland kan met allerlei situaties met foto's en tips worden geoefend. Deelnemers verbazen zich soms over de veranderingen in de regelgeving of over de nieuwe regels waarvan zij het bestaan niet eens kenden.

Afdeling Handwerken doet ook weer mee

Verkoopexpositie Schilderclub ten bate van Centrum Marike

De schilderclub 'Piet Bekker' van de VSAG houdt van vrijdag 3 tot en met zondag 5 november voor de derde keer een verkoopexpositie in en ten bate van vooral de jeugdactiviteiten van het Centrum Marike aan de Mexicosingel 52 in Wateringse Veld. Dit centrum heette vroeger Inloophuis Haaglanden. De vorige verkoopexpositie in februari 2020 waaraan ook de afdeling Handwerken meedeed, bracht een bedrag van € 1.115 op. Ook deze keer zijn producten van de handwerkclub te koop.

In het Centrum Marike kunnen mensen terecht, die op de een of andere manier door kanker zijn geraakt, onder het motto 'Omgaan met kanker. Je hoeft het niet alleen te doen'. Kanker heeft op mensen en

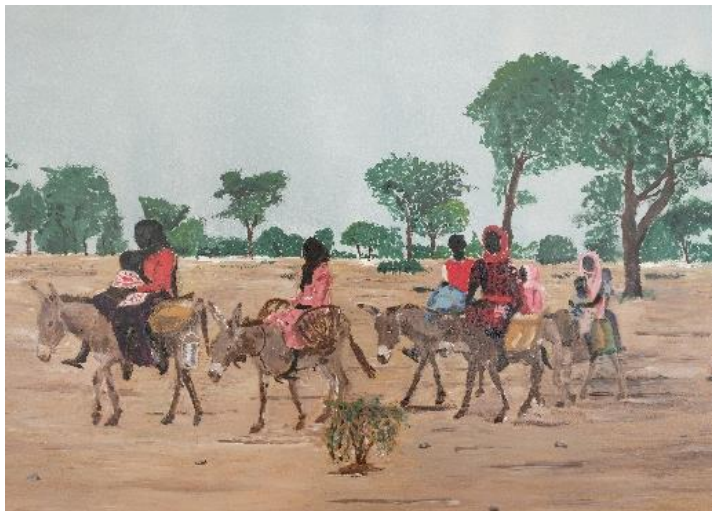
hun naasten veel impact. Zij, maar ook nabestaanden kunnen in deze huiselijke ontmoetingsplek binnenstappen voor een luisterend oor en contact met lotgenoten.

Ook zijn er bijeenkomsten en uiteenlopende activiteiten zoals yoga, creatieve workshops, cursussen, wandelen en inloopochtenden en -middagen. Centrum Marike valt onder de branchevereniging IPSO. Die zet zich in om de kwaliteit van de Inloophuizen te waarborgen, er bekendheid aan te geven en financiën te werven. Daarom kwam het voorstel op tafel een uniforme naam te kiezen waaruit de doelstelling blijkt en het woord Inloophuis niet meer wordt gebruikt omdat dit soms als daklozenopvang wordt opgevat.

Alle Inloophuizen heten nu 'Centrum voor leven met en na kanker' en hebben wel een eigen naam. Het Inloophuis Haaglanden zou 'Centrum Haaglanden' kunnen heten, maar omdat er al een Medisch Centrum Haaglanden is werd om verwarring te voorkomen gekozen voor Centrum Marike, vernoemd naar oud-voorzitter Marike Lub wegens haar grote betekenis voor het Inloophuis.

Technieken

De schilderclub 'Piet Bekker' biedt op de verkoopexpositie een groot aantal werken aan. De leden die elke maandag van 9.00 tot 12.00 uur in de ruimte van de VSAG in Zuid57

aan het werk zijn, hebben ze in verschillende technieken vervaardigd.

Ook wordt een verjaardagskalender verkocht met elke maand de afbeelding van een schilderij dat een lid van de schilderclub heeft gemaakt en dat op de expositie kan worden aangeschaft.

Behalve de schilderijen en de jaarkalender zijn op de verkooptentoonstelling beschilderde kistjes te koop, die voor allerlei doeleinden zijn te gebruiken.

Ook kunnen 'happy stones' worden gekocht. Dat zijn stenen die een lid van de schilderclub wandelend door de natuur heeft verzameld en ze vervolgens met allerlei voorstellingen heeft beschilderd.

Handwerken

Evenals de vorige keer werkt de afdeling Handwerken aan de verkooptentoonstelling mee. Ook nu zijn er allerlei soorten handwerk te koop, die de leden tijdens de vaste handwerkmiddag op maandag van 13.00 tot 16.00 uur in de ruimte van de VSAG hebben gemaakt.

De verkoopexpositie is op vrijdag 3, zaterdag 4 en zondag 5 november van 10.00 tot 15.00 uur geopend. Centrum Marike is bereikbaar met tramlijn 16, halte Laan van Wateringse Veld.

Veel belangstelling voor najaarsbingo

Buiten regende het, maar binnen, in de ruimte van de VSAG, was het tijdens de herfstbingo op dinsdagmiddag 19 september warm en gezellig. Met 34 deelnemers was de belangstelling groot. Een vaste deelnemer komt elke keer helemaal uit Groningen en gaat soms met een prijs naar huis. Deze keer echter niet.

De bestuursleden Ed de Kleijn en Cees Kloet presenteerden de bingo en de gastvrouwen Gonny Looyen en Anneke Bleijenberg stonden weer klaar met koffie en drankjes. Na twee rondes was er een korte pauze. Daarna werden de derde en de gratis vierde en laatste ronde gespeeld.

De prijzen voor een volle kaart, driemaal een waardebon voor iets lekkers bij brasserie Meys op de Frederik Hendriklaan en een verrassingspakket van de notenboer, gingen achtereenvolgens naar de dames Den Heijer, Laurier, Benning en Harkema. Mevrouw Benning won zelfs alle drie de prijzen van de derde ronde.

Tussen de rondes in werden pakken koekjes verloot, zodat veel deelnemers met iets naar huis gingen.

Herhaling op 20 augustus volgend jaar

Geslaagde vaartocht over de trekschuitroute naar en van Delft

In 1638 werd Den Haag met een splitsing waar nu Drievliet ligt aangesloten op de trekschuitverbinding over de Vliet tussen Leiden en Delft.

De route tussen Den Haag en Delft werd druk bevaren. Tussen half zeven 's ochtends en zeven uur 's avonds vertrok elk half uur een schuit in beide richtingen. Enkele straatnamen verwijzen naar de trekschuiten zoals de Trekweg in Den Haag en het Jaagpad in Rijswijk. De Trekvliet verbond de grachten in Den Haag met de Vliet.

WachtlIJst

Op donderdag 31 augustus voeren 32 deelnemers langs historische buitenplaatsen van Den Haag naar Delft en terug over de voormalige trekschuitroute. Voor meer deelnemers was er op de 'Hadrianus', gebouwd naar een voorbeeld van een trekschuit, geen plaats; 22 leden stonden op een wachtlIJst. Daarom wordt de Vlietvaart op 20 augustus volgend jaar herhaald.

De 'Hadrianus', genoemd naar de Romeinse keizer Hadrianus, vertrok ondanks de slechte verwachtingen met mooi weer stipt om 10.00 uur bij het havenkantoor van de stichting De Ooievaart aan de Bierkade in Den Haag voor de trekschuitvaartocht over de Vliet naar Delft. Voorloper van de Vliet was het Kanaal van Cobulo, dat de befaamde Romeinse veldheer Corbulo in het jaar 47 na Christus liet graven.

De eerste trekschuitverbinding over de Vliet tussen Delft en Leiden was er in 1636. Twee jaar later werd Den Haag op deze route aangesloten met een splitsing in de Vliet ter hoogte van het huidige Drievliet. De route tussen Den Haag en Delft werd zeer druk bevaren. Tussen half zeven 's ochtends en zeven uur 's avonds vertrok elk half uur een schuit van Den Haag naar Delft en omgekeerd. De schuiten werden voortgetrokken door een paard dat op een jaagpad langs het water liep.

Modderig

De trekschuit was betaalbaar, snel en betrouwbaar en comfortabeler dan de koets, die zonder vering over de hobbelige en soms modderige zandwegen reed. Behalve passagiers die onder een over hoepels gespannen zeildoek zaten en konden kiezen uit een plaats eerste of tweede klas, namen de trekschuiten soms ook vracht mee.

Vanaf de Bierkade ging de 'Hadrianus' direct onder de brug door. Links was het knaloranje 'Leemmannetje' te zien, een nieuwe versie van het oorspronkelijke lemen exemplaar dat dat door de weersinvloeden in verval was geraakt. Het beeld werd symbool voor de onverzettelijkheid van de Stationsbuurt.

Via de Pletterijkade ging het onder de brug van het Rijswijkseplein over de Laak via de Binckhorst naar de driesprong, waar de 'Hadrianus' over het Rijn-Schiekanaal richting Voorburg-Leidschendam voer met uitzicht op de mooie buitenverblijven van de notabelen en welgestelden. Zij trokken zich in de zomer terug uit Den Haag waar de stinkende grachten open riolen waren en vol met vuil lagen. Het besmette water veroorzaakte regelmatig cholera- en tyfusedemieën waaraan veel bewoners stierven. Vanaf het midden van de 17e eeuw kwamen er steeds meer buitenhuizen.

Tijdens de vaartocht wees de schipper van de 'Hadrianus' op het 'Buiten van Hofwijck', het buitenverblijf van Constantijn Huygens, dichter, musicus, kunstkenner en secretaris van de Prinsen van Oranje. Op Hofwijck kon hij ontsnappen aan zijn drukke leven aan het Haagse Hof. Hij ontwierp het huis en de tuin in 1641.

Buitenplaatsen

Voor de sluis in Leidschendam keerde de 'Hadrianus', passeerde Drievliet en ging onder de Hoornburg richting Delft. Buitenplaatsen waarlangs werd gevaren waren onder andere Cromvliet met een theekoepel langs de Trekvliet, Vredenoord en Hoornwijck.

Via de Oostpoort in Delft liepen de deelnemers aan de Vlietvaart rond 11.30 uur naar restaurant Het Vermeertje aan de Nieuwe Langendijk voor de goed verzorgde lunch, waarover iedereen zeer te spreken was. Na de lunch werd via de Oostersingel in een rustig tempo naar de 'Hadrianus' gewandeld, die om 13.00 uur terug naar Den Haag vertrok.

De boot maakte nog een ommetje langs de nieuwbouw op Binckhorst en de vroegere Caballerofabriek waarin nu veel bedrijven zijn gehuisvest. De zeer geslaagde trekschuitvaart eindigde om 14.30 uur weer op de Bierkade.

Trein

De vroegere trekschuitvaart tussen Den Haag en Delft eindigde rond 1870 door de opkomst van de trein en de stoomboot. Al eerder kreeg de trekschuit het moeilijk door de aanleg van betere wegen, waarover snelle en comfortabele koetsen reden.

Bridgeclub op zoek naar nieuwe leden

Na de zomerperiode is de bridgeclub van de VSAG met 12 leden weer begonnen. Dit jaar moest van twee trouwe leden afscheid worden genomen en moet een lid na een ernstige val revalideren.

Daarom is de bridgeclub op zoek naar nieuwe leden, die op woensdag van 13.00 tot 16.00 uur in de ruimte van de VSAG in Zuid57 dit boeiende en uitdagende kaartspel willen spelen. Een van de deelnemers noemt bridge een fantastische en gezellige vrijetijdsbesteding, die je mentaal fit houdt en vooral verslavend leuk is. Voor leden van de VSAG die al kunnen bridgen maar toch eerst nog wat extra willen oefenen, kan eventueel een opstapgroep worden gevormd.

Aanmelden kan bij contactpersoon Roy Maring, tel. 06 - 440 240 41, bridge@vsag.nl. De kosten zijn € 5,00 per maand. De koffie en thee staan klaar.

Leden afdeling Handwerken kijken hun ogen uit op beurs Knit&Knot in Tilburg

"Het was een snoepwinkel." Zo omschreef een lid van de afdeling Handwerken van de VSAG de tiende editie van 'Knit&Knot', de driedaagse brei- en haakbeurs in de Koepelhal in Tilburg, waar de handwerksters op donderdag 7 september hun ogen uitkeken.

Ze vertrokken met de trein vanaf het Centraal Station en waren tot 14.00 uur op de beurs, waar alles dat met haken, breien, wol en katoen heeft te maken, te koop was. Uiteraard werden enige aankopen gedaan.

Terug werd in de 'StationsHuiskamer' in het Centraal Station wat gegeten en gedronken.

Schilderclub weer aan het werk in de Pluktuin Naaldwijk

De schilderclub
Piet Bekker van de
VSAG was op
maandag 28
augustus weer
actief in de
Pluktuin in
Naaldwijk.

In dit rustpunt in
het Westland van
ruim 4000
vierkante meter
met kleine tuinen
en een binnentuin

in een deel van de kassen van de
voormalige kwekerij, komen de leden van
de schilderclub graag.

Na de koffie om tien uur zocht iedereen een
mooi plekje om te gaan schilderen. Gezien
de locatie was het niet verwonderlijk dat
bloemen het meest voor de hand liggende
onderwerp waren. Daarna deden de

deelnemers zich tegoed aan een zeer smakelijke lunch.

Bij dagtochten geen bevestigingsbrief meer

Leden die zich door het overmaken van het verschuldigde bedrag voor een dagtocht hebben aangemeld, krijgen voortaan geen bevestigingsbrief meer. Zonder tegenbericht kunnen ze ervan uitgaan dat ze aan de dagtocht kunnen deelnemen. Alle bijzonderheden zoals de plek en het tijdstip waarop wordt vertrokken staan in het Journaal. Als er te veel aanmeldingen zijn wordt met de leden die niet mee kunnen contact opgenomen en wordt het bedrag dat zij hebben overgemaakt teruggestort. Het besluit geen bevestigingsbrieven meer te sturen moet bijdragen aan het verlagen van de portokosten.

Leden die alleen aan een dagtocht deelnemen kunnen bij hun aanmelding de gegevens van een contactpersoon vermelden, die als dat onverhoopt nodig is kan worden gebeld.

Personalia

Nieuwe leden/vrienden:

mevr. Y.M.F van Straten-Blankers

dhr. F.J. van Straten

Overleden:

dhr. R.C. Feiken

dhr. W.A.A. Starke

Agenda

5/10: bestuursvergadering: 10.00 uur, ruimte VSAG

14/10: fietstocht: 10.00 uur, Houthaghe, Toon Dupuisstraat 10

24/10: instuif met lezing Rob Coobs over verkeersregels, 14.00 uur, ruimte VSAG

Voor fietsers was Open Monumentendag niet erg open

Voor de zevende fietstocht van dit seizoen op zaterdag 9 september langs de monumenten van Delft stonden ondanks de voorspelling van een grote hitte zes deelnemers aan de start.

Coördinator Ton van der Linden had een route van ongeveer 36 kilometer uitgezet, maar omdat het steeds warmer werd kortte hij die op de terugweg in tot 31 kilometer. Hoewel tijdens de fietstocht de wet van Murphy onverbiddeijk toesloeg doordat het ene na het andere monument op de Open Monumentendag niet open was, keken de deelnemers er toch met een goed gevoel op terug.

Verrassing

Ze gingen zoals gebruikelijk om tien uur op weg en reden via de Dedemsvaartweg, Steenwijklaan, langs het water door de Strijp, voorbij de begraafplaats Eikelenburg en over het Hoekpolderpad naar de Lange Kleiweg. Vervolgens ging het door het Elsenburgerbos naar het Plaspoelgemaal, maar dat was tot verrassing van Ton van der Linden ondanks de Open Monumentendag gesloten. Hij was dit de week daarvoor niet op internet tegengekomen.

Welgemoed ging het daarna langs het Jaagpad op weg naar het voormalige hoofdkantoor van 'De Gist'. Dat was ook gesloten. Voor een deelneemster was dat een tegenvaller, omdat zij juist voor een bezoek aan het kantoorgebouw van de vroegere Koninklijke Nederlandsche Gist- en Spiritusfabriek aan de fietstocht had deelgenomen. Omdat zij geen e-bike had en erg vermoeid en oververhit was haakte zij af en zocht verkoeling in de Oude Kerk, waar zij genoot van kunst en orgelmuziek.

De overige vijf personen zetten toch maar door naar de koffie bij restaurant Knus en lieten wegens de hitte het kantoor van het

Hoogheemraadschap Delfland voor wat het was. Ton van der Linden had koffie willen drinken bij 'Het Rieten Dak' omdat er daar wat meer schaduw is, maar om de pechdag compleet te maken was dat wegens een reservering de hele dag gesloten.

Na een goede koffie en een lekkere versnapering werd zoveel mogelijk tussen en onder de bomen teruggefietst door het Wilhelminapark, langs de Beatrixlaan en de Schaaapweg. Rond 13.00 uur waren de fietsers weer terug op de Loevesteinlaan.

Laatste

Op zaterdag 14 oktober wordt de laatste fietstocht van dit seizoen verreden. Om 10.00 uur wordt vertrokken vanaf Houthaghe aan de Toon Dupuisstraat 10. Bij twijfel of de fietstocht gezien de weersomstandigheden doorgaat kan Ton van der Linden worden gebeld: tussen 9.15 en 9.30 uur 070 - 325 25 91 en tussen 9.15 en 9.50 uur 06 - 387 841 71.

Uit de
archieven
van ambtelijk
Den Haag

Ambtelijke 'oppasseres' voor ooievaars op vismarkt

Van alle medewerkers die de gemeente ooit in dienst heeft gehad was de oppasseres van de ooievaars op de vismarkt aan de Schoolstraat wel heel bijzonder. Deze vele tientallen jaren oude ambtelijke baan bestond tot het begin van de vorige eeuw.

Den Haag heeft altijd iets met ooievaars gehad. Zo staat in een grafelijke rekening uit 1352 een bedrag voor het maken van ooievaarsnesten bij het grafelijk kasteel op het Binnenhof. In de stadsrekening van 1586

staat een post van twee pond en dertien schellingen, betaald aan de viskoper Jan Gerritz 'voor 3500 alen to behoef van de oyevaers'.

Oppasser

Uit die rekening blijkt dat er ook een speciale gemeentelijke oppasser voor de ooievaars was, Seeger Gillisz. Hij kreeg vier ponden "vuyt saeoke dat hij den tijt van een Jaer onderhouden en gevoet heeft des Haechs oijevears gaende upte marck alhyer in den Hage, deselve tsavonds ende smorgens vuyt ende in haer slaepplaats gelaten heeft". Ruim 200 jaar later kreeg J. Goerger volgens de stadsrekening "de Somme van tien guldens voor ses maanden vis en stroo voor de oyevaers'.

De Haagse vismarkt dateert uit de middeleeuwen. In 1400 gaf Albrecht van Beieren, graaf van Holland, de Hagenaaers toestemming de opbrengst van de vismarkt zelf te behouden. De markt lag toen aan de kant van de Hoogstraat nabij herberg 't Goude Hooft. Op de vismarkt stond ook de kaak, waar misdadigers het ongenoegen van voorbijgangers moesten ondergaan.

In 1591 verhuisde de vismarkt naar de hoek van de Schoolstraat. Er kwamen permanente overdekte stalletjes, de 'visbanken'. Haagse visverkopers, maar ook veel Scheveningse vissersvrouwen voerden er dagelijks verse zeevis aan. Ze liepen met de volle manden op het hoofd door de duinen naar het centrum van Den Haag en huurden van het Sint Nicolaasgasthuis een van de stalletjes. Een vaste verschijning waren de stadsooievaars, die van gemeentewege werden verzorgd. Zij voedden zich er met visafval.

In 1858 liet de gemeente de stalletjes vernieuwen. Een paar jaar eerder schilderde J. van Ravenwaay de vismarkt.

Blaren

In 1902 kwam een einde aan de lange traditie dat de gekortwiekte en tamme ooievaars op de Haagse vismarkt door een gemeentelijke 'oppasseres' werden verzorgd en ze op kosten van de gemeente paling van de vishandelaren kregen. Ze moesten naar de Hofvijver verhuizen omdat de vismarkt met chemische middelen werd schoongemaakt en dat zorgde voor blaren op hun poten.

Uiteindelijk verdwenen de visbanken uit de Haagse binnenstad. Na de opening van de markt aan de Herman Costerstraat in 1938 moesten ook de handelaren in zeevis naar het nieuwe marktterrein verhuizen.

In mei 1938 werden de visbanken voor het laatst gebruikt en stonden ze lang leeg. In 1955 werden ze omgebouwd tot een fietsenstalling. Aan het eind van de jaren zestig waren ze zodanig vervallen dat de gemeente ze wilde slopen.

Boekenmarkt

Raadslid Piet Vink, die later wethouder werd, stelde in 1970 voor de visbanken op te knappen en er een boekenmarkt van te maken. Ook de geschiedkundige vereniging 'Die Haghe' was tegen de sloop. Toch gingen de visbanken in 1970 tegen de vlakte. De lelijke hoek tussen de Schoolstraat en de Visbanken werd tussen 2008 en 2011 opnieuw ingericht.

Het is niet bekend waarom de ooievaar op het stadswapen van Den Haag staat. Misschien omdat de stad altijd iets met ooievaars heeft gehad. Waarschijnlijk deed Den Haag mee met de traditie in de Middeleeuwen dat steden een mascotte hadden en als symbool voor de gelukbrengende ooievaar koos.

Het stadswapen is daarna voortdurend aangepast. Sinds 1816 moet de Hoge Raad van Adel daar toestemming voor geven. Vijf jaar daarvoor had keizer Napoleon het stadswapen van Den Haag officieel vastgesteld. Anderhalf jaar later kwam de oorkonde met daarbij de beschrijving van het stadswapen: "Van goud met een ooievaar in natuurlijke kleuren, houdende in de snavel een zwarte slang met het schildhoofd der goede steden, dat is van rood met drie bijen faasgewijs geplaatst in goud."

Sinds 1954 is de officiële omschrijving: "In goud een stappende ooievaar van natuurlijke kleur, houdende in dezelfs bek een paling van sabel (zwart). Het schild gedekt met een antieke graventron en gehouden door twee omziende leeuwen van goud."

Er is een opvallend verschil tussen het huidige stadswapen uit 1816 en dat uit de 18^e eeuw en daarvoor. Vroeger stond de ooievaar op een grasveldje, maar dat is om onbekende redenen verdwenen bij het wapen dat Napoleon gaf. Waarom de Haagse raad deze 'fout' niet herstelde toen het stadswapen door de Hoge Raad van Adel moest worden goedgekeurd is een raadsel, vooral omdat het groen van het gras en het goudgeel van het schild de Haagse kleuren zijn.

Reigâh

Om Den Haag te profileren werd in 1991 naast het officiële wapen dat alleen met goedkeuring van de Hoge Raad van Adel mag worden veranderd, de 'vliegende ooievaar' het beeldmerk van de stad. Het was zowel bij de ambtenaren van de gemeente als bij de Haagse bevolking geliefd en gehaat. Marnix Rueb liet in zijn tekeningen Haagse Harry "die reigâh" aan de poten voortsleuren, platrijden of anderszins 'mishandelen'.

Vier jaar later verwees het College zelf naar Haagse Harry toen volgens het raadslid J.E. Labuche niemand in het gemeentelijk logo een ooievaar zag. Het College zag dat anders en noemde de gemeentelijke huisstijl succesvol en herkenbaar. "Bovendien", aldus het College, "wordt het Haagse beeldmerk in de stad regelmatig 'levend gemaakt', bijvoorbeeld in de strip van Haagse Harry."

Labuche daarentegen wees op het vele commentaar dat op het ooievaarssymbool werd gegeven: een ontplofte ooievaar, een plat gereden ooievaar en een pokke reiger. Hij vond het tijd het symbool van Den Haag, de ooievaar, in ere te herstellen en te vervangen door een mooie expressieve ooievaar als eerbetoon en goedgeoening aan de geschiedenis en de traditie.

Het College vond het niet nodig. "In het niet-tijdgebonden beeldmerk vliegt de ooievaar over de kustlijn van Den Haag. Daardoor heeft het beeldmerk een duidelijke associatie met het gemeentewapen en Den Haag als groene woonstand aan zee. Bovendien is het vervangen van het beeldmerk door het gemeentewapen een zeer kostbare operatie."

Toch besloot de gemeente in 2013 het oude stadswapen met de twee leeuwen en de ooievaar weer te gebruiken met de toevoeging 'vrede en recht'. Volgens de gemeente paste dit beter bij de huidige identiteit van Den Haag. "De wapenspreuk bewijst voor het eerst in de geschiedenis direct de voortdurende inzet van de stad en haar bewoners op het gebied van vrede en recht".

Dat is andere taal dan de omschrijving van de Haagse ooievaar in een oud rijmpje met een verwijzing naar de Haagse 'kak': Hoog op de koten, mager van poten, lang van nek, glad in de bek, leeg in de maag, dat is het wapen van Den Haag.

(Foto's Haags Gemeentearchief)

KRUISWOORDPUZZEL

1		2	3	4			5	6	7	8		9
10	11					12		13			14	
15				16	17		18			19		
20			21		22				23			
24			25	26				27			28	
		29					30					
31	32		33		34		35				36	37
38		39			40				41	42		
43				44				45		46		
47			48					49	50			
		51						52				

OMSCHRIJVING

Horizontaal:

2 ruwe schets **5** pleisterkalk **10** onvergelijkbaar **13** verschil tussen debet en credit **15** doodgoed mens **16** overhemd **19** schip van Noach **20** voerbak **22** ik (Lat) **23** wildebeest **24** in orde **25** rots aan de Rijn **28** meester **29** sinus **30** Frans lidwoord **31** zie aldaar **33** kruiderij **36** Groot-Brittannië op auto's **38** vogel **40** periode **41** dierenverblijf **43** bijbelse figuur **44** van elektriciteit voorzien **46** lofdicht **47** later dan **49** gestampde aardappelen **51** regelmaat **52** Egyptische godin

Verticaal:

1 smaak **2** 1000 gram **3** Frans lidwoord **4** hakbijl **6** toestel **7** uitgesloten aansprakelijkheid **8** Schotse stam **9** kaartterm **11** knorrig mens **12** modern **14** dichte menigte **17** opnieuw **18** tekst van een acteur **21** zwak schijnsel **23** daarzo **26** oostnoordoost **27** Erasmus universiteit Rotterdam **31** wending **32** gehoorzaal **34** bevel **35** plaats in Gelderland **36** echtgenote **37** flets **39** strand bij Venetië **42** bovenlijf **44** limited **45** publieke omroep **48** voertuig **50** groente

De letters bij de volgende nummers vormen een woord:

31, 12, 22, 5, 49, 52, 27, 1, 35, 3, 13, 6, 52, 9, 21, 52, 11, 36

Stuur de oplossing voor 13 oktober naar:

VSAG, Zuidlarenstraat 57 2545VP Den Haag
of mail naar: vsag@denhaag.nl

Onder de inzenders van de goede oplossing wordt een prijs van € 10,-- verloot. De oplossing van de puzzel in het Journaal van september is MOPPENTAPPEN. Na loting ging de prijs van € 10,-- naar mevrouw Gerda Hofland in Den Haag.

Afdelingen en contactpersonen

Tenzij anders vermeld vinden de activiteiten plaats in de ruimte van de VSAG, zaal 1.09, op de eerste etage in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57.

BILJARTEN

Maandag t/m vrijdag 9.00 - 13.00 uur, 13.00 - 17.00 uur
Dhr. F.J.M. Kalse, tel. 070 - 394 03 64
frans-bep@ziggo.nl
Per maand € 7,00

BRIDGE

Woensdag 13.00 - 16.00 uur
Dhr. R. Maring, tel. 06 - 440 240 41,
vsag.bridge@outlook.com
Per maand € 5,00

FIETSEN

Van maart tot en met oktober op de 2e zaterdag van de maand
Dhr. T. van der Linden, tel. 06 - 387 841 71
vanderlindenton87@gmail.com

HANDWERKEN

Maandag 13.00 - 16.00 uur
Mevr. G.G.M. Looijen-den Boer, tel. 070 - 366 03 09
c.looyen3@kpnplanet.nl
Per maand € 5,00

KEEP FIT

Stadhuis Spui, woensdag 14.00 - 15.00 uur in groepsverband
Uitsluitend de deelnemers van deze groep kunnen op een andere dag
of tijd ook individueel fitnessen

Dhr. B. van Amstel, tel. 06 - 136 732 19

amstdijk@ziggo.nl

Per maand € 20,00

KOERSBAL

Sportcomplex Erasmus, maandag 13.30 - 15.30 uur

Dhr. H.Th. Bielefeld, tel. 070 - 345 17 62

h.t.bielefeld@hetnet.nl

Per maand € 1,50

SCHILDEREN

Maandag 9.00 - 12.00 uur

Dhr. J. Vos, tel. 070 - 355 82 81

strandvos@ziggo.nl

Per maand € 5,45

YOGA

Dinsdag 10.00 - 11.00 uur

Mevr. M. Hendriks-Zuidwijk, tel. 070 - 323 94 15

greethendriks@casema.nl

Per maand € 18,50

WATERGYM

Escamphof, Escamplaan 57, woensdag 16.15 - 17.00 uur en
17.00 - 17.45 uur, donderdag 15.00 - 15.45 uur

Mevr. Y. Heemskerk-Brunings, tel. 06 - 309 003 75

yvonne.heemskerk.brunings@gmail.com

Per maand € 21,50

Indien onbestelbaar
s.v.p. retourneren naar:
VSAG
Zuidlarenstraat 57
zaal 1.09
2545 VP Den Haag

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

